

A Hivatal ár-előkészítési tapasztalatai

2011. szeptember 12.

24. Távhő Vándorgyűlés
Nyíregyháza

Dr. Grabner Péter
elnökhelyettes

Az ár-előkészítés jogalkotási előzményei (1)

- 2010. évi LV. törvény a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról – **földgázárak befagyasztása**
- 8. § A GET a következő 134/A. §-sal egészül ki:

„134/A. § A 133. § (1) bekezdésnek a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2010. évi LV. törvény 7. §-ával megállapított 3. pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet hatálybalépéséig a Hivatal által a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2010. évi LV. törvény hatálybalépését megelőzően utoljára jóváhagyott árakat kell alkalmazni.”

Hivatali jóváhagyás >> miniszteri rendelet (ismét)

Az ár-előkészítés jogalkotási előzményei (2)

- 2010. évi LV. törvény a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról – **forrás biztosítás (lehetőség)**
- 9. § A GET 140. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A külön törvényben meghatározott távhőtermelési engedéllyel rendelkező felhasználó 2011. június 30-ig jogosult az egyetemes szolgáltatás igénybevételére.”

Az ár-előkészítés jogalkotási előzményei (3)

- 2010. évi LV. törvény a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról – **villamos energia árak befagyasztása**
- 15. § A VET 145/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„145/A. § A 170. § (2) bekezdésnek a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2010. évi LV. törvény 17. §-ával megállapított 1. pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet hatálybalépéséig a Hivatal által a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, valamint a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény módosításáról szóló 2010. évi LV. törvény hatálybalépését megelőzően utoljára jóváhagyott árakat kell alkalmazni a Hivatal határozatában meghatározott időponttól.”

Hivatali jóváhagyás >> miniszteri rendelet (ismét)

Az ár-előkészítés jogalkotási előzményei (4)

- Önkormányzatok távhőár moratóriuma 2010
- 2007. évi LXXXVI. törvény (VET) – KÁT kiváltása
 - 147. § a kapcsolt termelésszerkezet-átalakítási díj bevezetéséről
 - 148. § a kapcsolt termelésszerkezet-átalakítási díj mértékéről (1,20Ft/kWh - A „*kapcsolt szerkezetátalakításra*” fizetett díjból származó összes bevétel 42 Mrd Ft)
 - 171. § a kapcsolt termelők KÁT támogatásának 2011. június 30-ával való megszüntetéséről
- 2005. évi XVIII. törvény a távhőszolgáltatásról (Tszt)
 - 57/D. §-a a távhő árrendelet megalkotásáról – **rendeleti tarifaszabályozás**
 - 59/A. § (1) Az energetikai tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi XXIX. törvény 223. §-ával megállapított, e törvény 60. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt felhatalmazás alapján megalkotott rendelet hatálybalépéséig a 2011. március 31-én alkalmazott árakat kell alkalmazni.
 - **távhő ár moratórium**

Szervezési előzmények

- Távhőár előkészítő projekt létrehozása a MEH-ben
- Szakmai tanácsadó pályázat
 - Szerződéskötés a Századvég Gazdaságkutató Zrt.-vel távhő ár-megállapítási módszertan kialakítására
- Hivatal szervezeti átalakítása
 - Távhő Árszabályozási Főosztály létrehozása
- Együttműködés kialakítása a MATÁSZSZ -al

Mit és hogyan kellene elérni?

- **Célkitűzések**
 - Távhőtermelés és –szolgáltatás elismert költségszerkezeteinek egységesítése
 - Tarifa szerkezet és rendszer országos egységesítése
 - Önkormányzati igények alapján, lehetőleg a helyi vetítési alapok megtartása mellett
 - Befagyasztott árak mellett, a szükséges központi támogatási érték és allokációs módszer meghatározása, forrásbiztosítás
 - Kapcsolt termelés életben tartása
 - Távhőszolgáltatás életben tartása a leválási szándék elhárításával
- **Eszközök (EU szabályozás betartásával)**
 - Tsz-t módosítása
 - Miniszteri tarifa és támogatási rendeletek

Főbb módszertani lépések

- A hatósági ármegállapításban érintett vállalatok esetében külön-külön kell megvizsgálni a távhőtermeléshez, távhőszolgáltatáshoz, mint tevékenységekhez tartozó költségeket
- Az indokolt költségek meghatározása során csoportok képzése műszaki és gazdasági sajátosságok figyelembevételével.
- Az (állandó és változó) indokolt költségek mértékének meghatározása 2011. október - 2012. szeptember időszakra az összes érintett vállalat esetében
- Az ármegállapítás során alkalmazandó (indokolt) mennyiségek meghatározása

Kiinduló állapot

- 101 önkormányzati engedélyes hőszolgáltató,
- 114 engedélyes önkormányzati és MEH (villamos energiát is termelő) engedélyes hőtermelő-értékesítő,
- A helyi adottságokból táplálkozó önkormányzati engedélyezésből és árszabályozásból fakadó sokféleség a gazdasági megoldásokban is,
- A kormányzati földgáz és villamos energia ármoratóriumokhoz kapcsolt önkormányzati távhő ármoratórium által indikált veszteségek,
- Folyamatos küzdelem a távfűtés versenyképességének megőrzéséért, a távhőrendszerek energiahatékonyságának növekedése

Adatszolgáltatási tapasztalatok

- A kiküldött 215 adathatózattal kapcsolatban 124 esetben volt szükség az adatszolgáltató által felvetett kérdések tisztázására
- Az termelői-szolgáltatói megfeleltetésben inkoherens adatszolgáltatás a vártnál lényegesen nagyobb adattisztítási munkát igényelt
- Felkészültség és a napi gyakorlat hiányában, a válaszadók közel negyedénél problémát okozott a kétoldalú, piaci szerződésekben rögzített termelői árakhoz az elismert költségeken alapuló analitikus adatgyűjtő táblázatok kitöltése (adatszolgáltatások késedelmes, hibás megküldése)

Az önkormányzatok szerepe

- Véleményezési lehetőség
 - A Tsz 57/D. § (4) bekezdése alapján javaslata kialakításához a Hivatalnak be kellett kérnie az érintett önkormányzatok képviselő testületének ármegállapítással, árváltozással kapcsolatos állásfoglalását. A (7) bekezdés rendelkezik arról hogy, ha a képviselő testület a megadott határidőn belül nem foglal állást, akkor a Hivatal ennek hiányában is javaslatot tehet a miniszter részére.
- Véleményezési gyakorlat (a feladat újszerű ...)
 - 96 érintett önkormányzat kapott megkeresést
 - 27 kérdezett vissza
 - 65 állásfoglalás érkezett (néhány darab időn túl)

Az önkormányzati elvárások (néhány jellemző)

- Ragaszkodnak a „megszokott” díjtétel vetítési alapokhoz
- A díjak ismerjék el a fejlesztésekhez szükséges szolid nyereséget az indokolt költségek és ráfordítások felett
- Energiahordozó árváltozás képlettel követése max. ¼ éves korrekcióval, történjen
- Kapcsolt támogatás ne tegyen különbséget vásárolt és saját termelésű hő között.
- Olcsóbb közösségi célú földgáz és RHD
- Kapcsolt bizonyítvány mielőbbi bevezetése
- A KÁT szerkezetátalakítási díjból fedezett támogatási rendszer a hődíjak emelése nélkül biztosítson fedezetet
- A megújuló energiahordozókból előállított hő költségcsökkentő hatása helyben érvényesüljön a távhőszolgáltatási díjakban.

MATÁSZSZ javaslatok és állásfoglalás

- Díjmegállapítás a hatósági ár kiszámítására vonatkozó előírások alapján. (Díjképletek)
- Egyszerű és átlátható tarifarendszer. A fogyasztók terhei csak az indokolt és szükséges mértékben változnak.
- Egyszerűbb, kezelhetőbb a központi ármegállapítás
- A díjak minimális késedelemmel követhetik az indokolt költségek változásait.
- „*A távhőszolgáltatás aktuális kérdései*” című sajtóközlemény 2011. augusztus 10.

Projekt (tervezett) ütemezése

- 2011.05.03. Lekérdező adattáblázatok véglegesítése
- 2011.05.05. Adathatározatok kiküldése majd az adatszolgáltatói kérdések megválaszolása
- 2011.06.06. Termelői adatszolgáltatás határideje
- 2011.06.14. Szolgáltatói adatszolgáltatás határideje
- **2011.06.20. Adattisztítás befejezése**
- **2011.06.30. Adatfeldolgozás befejezése**
- 2011.07.13. Önkormányzati állásfoglalások bekérése
- **2011.07.25. Távhő ár-megállapítási módszertan részletes meghatározása**
- 2011.08.17. Önkormányzati állásfoglalások beküldési határideje
- 2011.08.25. Utókorrekciók, hőár-támogatás beépítése a módszertanba
- 2011.08.31. Ármegállapítással kapcsolatos Hivatali javaslat megküldése a miniszternek (Tsz 57/D. § (2))

Az elismert költségek és a támogatási igény alakulása különböző scenáriók mellett

REALISTA SZCENÁRIÓ, MINDEN SZOLGÁLTATÓI HŐÉRTÉKESÍTÉS (Földgáz:2935 Ft/GJ, Villany: 16Ft/kWh)

HA MINDEN SZOLGÁLTATÓ TÁMOGATHATÓ (MRD FORINT)	Összes indokolt költség	I. árbevételként beszedve	Árnövekedés	II. szolgáltatói támogatás formájában
Alapeset: szolgáltatói és termelői árak a 2011. március 31-i szinten vannak	-	146	-	-
Minden szolgáltató megkapja az indokolt költségét, úgy, hogy a termelők legfeljebb helyettesítő (kazán) áron számlázhatnak	165,5	146	0	19,4
Minden szolgáltató megkapja az indokolt költségét, úgy, hogy a megtérült termelők legfeljebb helyettesítő (kazán) áron számlázhatnak, a nem megtérültek indokolt költséget számláznak	175,6	146	0	29,6
Minden szolgáltató megkapja az indokolt költségét, úgy, hogy minden termelő indokolt költséget számlázhat	191,2	146	0	45,2

PESSZIMISTA SZCENÁRIÓ, MINDEN SZOLGÁLTATÓI HŐÉRTÉKESÍTÉS (Földgáz:3135 Ft/GJ, Villany: 14Ft/kWh)

HA MINDEN SZOLGÁLTATÓ TÁMOGATHATÓ (MRD FORINT)	Összes indokolt költség	I. árbevételként beszedve	Árnövekedés	II. szolgáltatói támogatás formájában
Alapeset: szolgáltatói és termelői árak a 2011. március 31-i szinten vannak	-	146	-	-
Minden szolgáltató megkapja az indokolt költségét, úgy, hogy a termelők legfeljebb helyettesítő (kazán) áron számlázhatnak	173,7	146	0	27,7
Minden szolgáltató megkapja az indokolt költségét, úgy, hogy a megtérült termelők legfeljebb helyettesítő (kazán) áron számlázhatnak, a nem megtérültek indokolt költséget számláznak	190,4	146	0	44,4
Minden szolgáltató megkapja az indokolt költségét, úgy, hogy minden termelő indokolt költséget számlázhat	210,3	146	0	64,2

A termelők összes hőár-bevételének hatása az elismert költség alapú díjakra

- Termelők száma: 105 db (nem megtérült 46 db)
- Termelők hőár-bevétele a szolgáltatóktól (2010): 65,7 Mrd Ft
- Termelők hőár-bevétele a szolgáltatóktól (2011.10.01-2012.09.30): 90,6 Mrd Ft
 - KÁT ár csökkenés hatása: 34,9 Mrd Ft (29 Ft/kWh-ról 16 Ft/kWh-ra)
 - (A hőárbevétel igény 90,6 Mrd Ft-ról 55,7 Mrd Ft-ra csökkenne, ha megmaradt volna a KÁT.)
 - Gázár növekedés hatása: 13,4 Mrd Ft (2547 Ft/GJ-ról 2937 Ft/GJ)
 - (A hőárbevétel igény 55,7 Mrd Ft-ról tovább csökkenne 42,3 Mrd Ft-ra, ha a gázár nem emelkedett volna.)
- **Látható, hogy korábban a KÁT-ból származó többletbevétel nem került átadásra hő oldalon**
65,7 Mrd Ft >> 42,3 Mrd Ft

A támogatások kiosztásának lehetséges módszere

1. Vásárlás meg nem térült erőműtől:

- a) A meg nem térült erőműtől vásárolt hő arányában a kazános hőár és a meg nem térült ár különbözeteként adódó fajlagos érték (Ft/GJ) figyelembe vétele mellett.
(13,2 Mrd Ft támogatási igény)
- b) A maradék támogatás a lakosságnak és KKI-knak értékesített hő mennyiségének függvényében lenne kiosztva.

2. Nincs meg nem térült erőműtől vásárlás:

- a) A támogatás a lakosságnak és KKI-knak értékesített hő mennyiségének függvényében lenne kiosztva.
(További szükséges támogatás a befagyasztás érdekében 1.b) és 2.a) összesen 16,4 Mrd Ft)

3. A fentiekén kívül

1. kb. 1 Mrd Ft támogatás nyújtása szükséges még azon szolgáltatók részére, akiknél az árbefagyasztáshoz adandó támogatás kevesebb, mint amennyi ösztönzésre van szükség a meg nem térült termelőktől való vásárláshoz.
2. A KKT-k támogatása kb. 1,3 mrd HUF

Köszönöm a figyelmüket!

Dr. Grabner Péter
elnökhelyettes
grabnerp@eh.gov.hu

www.eh.gov.hu